

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 11

Poslovni broj: R1-209/2024-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

R J E Š E N J E

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji Ivani Manestar, u pravnoj stvari predlagatelja STAR CLIPPERS LTD., Bahami, Nassau, Victoria Avenue, OIB: 64949191302, kojeg zastupa Zdravko Kačić, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Kačić & Brbora j.t.d., Zagreb, Petrova 48A, i protustranke BRODOGRAĐEVNA INDUSTRIJA SPLIT d.d., Split, Put Supavla 21, OIB: 18556905592, kojeg zastupa Marko Kallay, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Kallay & partneri d.o.o., Zagreb, Ilica 1A/III., radi priznanja (i ovrhe) stranog arbitražnog pravorijeka, dana 2. svibnja 2025.

riješio je

I. Priznaje se u Republici Hrvatskoj konačni arbitražni pravorijek Arbitražnog suda u Rotterdamu, Kraljevina Nizozemska, UNUM arbitraža 19.006 od 15. veljače 2021., donesen u vijeću sastavljenom od tri arbitra, prof. A.S. Hartkampa (predsjednika), prof. C.J.M. Klaasena i W.H. Van Barena, kao i Dodatak konačnom arbitražnom pravorijeku donesen od strane istog arbitražnog suda, u istom sastavu, dana 26. veljače 2021., u arbitražnom postupku između društva Brodograđevna industrija Split d.d., kao tužitelja i društva Star Clippers Ltd., kao tuženika.

II. Odbija se kao neosnovan prijedlog protustranke za polaganje osiguranja troškova ovog postupka u iznosu od 875.000,00 kn/116.132,46 EUR.

Obrazloženje

1. U prijedlogu za priznanje stranog arbitražnog pravorijeka navodi se, u bitnom, da su Brodosplit Holding d.o.o. (univerzalni pravni prednik protustranke Brodograđevna industrija Split d.d.), kao graditelj i predlagatelj Star Clippers Ltd, kao kupac, dana 2. listopada 2014. sklopili Ugovor o gradnji broda (dalje u tekstu: Ugovor o gradnji broda) i to jednog putničkog jedrenjaka, novogradnja broj 483. Tvrdi da se radi o trgovačkom ugovoru, u smislu odredbe čl. 14. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022., 145/2023., 155/2023., dalje u tekstu: ZOO), budući da su obje

stranke trgovci, a izgradnja brodova je predmet poslovanja graditelja. Odredbom čl. 15.3. c) Ugovora o gradnji broda stranke su ugovorile da će njihov spor oko bilo kojeg pitanja ili stvari koji su proizašli iz ili nastali u vezi predmetnog ugovora ili njegove pojedine odredbe rješavati arbitraža u skladu s arbitražnim pravilima organizacije Stichting Transport And Maritime Arbitration Rotterdam – Amsterdam ("TAMARA"), da će se arbitraža provoditi u Rotterdamu, u skladu s zakonima Nizozemske, na engleskom jeziku. Naziv organizacije TAMARA da je naknadno izmijenjeno u UNUM. Među strankama da je u vezi Ugovora o gradnji broda nastao spor, slijedom čega da je protustranka Brodograđevna industrija Split d.d. (dalje u tekstu: Brodosplit) podnijela tužbu protiv predlagatelja Star Clippers Ltd (dalje u tekstu: Star Clippers) navedenom arbitražnom sudu i izgubila. Tako da je 15. veljače 2021. donesen Konačni arbitražni pravorijek, koji je ispravljen u pogledu tvrtke protustranke dodatkom Konačnom arbitražnom pravorijeku od 26. veljače 2021., a u izreci kojeg da je u bitnom navedeno sljedeće:

- da se odbijaju svi zahtjevi Brodosplita (točka 1.),
- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu, po osnovi naknade za zapljenu njegovih računa otvorenih u banci ABN AMRO, složene kamate na glavnice u iznosu od 16.649.266,01 EUR, 461.946,15 USD i 965.314,97 GBP, i to za razdoblje od 3. lipnja 2019. do 15. ožujka 2020. po stopi od 6,5% godišnje, a za razdoblje od 16. ožujka 2020. do isplate po stopi od 3% godišnje (točka 2.),
- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu, po osnovi naknade za zapljenu njegovih računa otvorenih u banci ABN AMRO, složene kamate na glavnice u iznosu od 238.236,26 EUR i 23.699,13 USD, i to za razdoblje od 28. lipnja 2019. do 15. ožujka 2020. po stopi od 6,5% godišnje, a za razdoblje od 16. ožujka 2020. do isplate po stopi od 3% godišnje (točka 3.),
- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu iznos od 1.096.245,00 EUR po osnovi troškova koje je Star Clipper snosio zbog pokušaja privremenog zaustavljanja broda Royal Clipper, s zakonskim kamatama obračunatim u razdoblju od 8. svibnja 2020. do isplate, sukladno odredbi čl. 1231-7 francuskog Građanskog zakonika i čl. L313-2 i L313-3 francuskog Monetarnog i financijskog zakonika (točka 4.),
- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu iznos od 4.000.000,00 EUR po osnovi naknade štete koju je Star Clippers pretrpio zbog pokušaja privremenog zaustavljanja broda Royal Clipper, s zakonskim kamatama obračunatim u razdoblju od 8. svibnja 2020. do isplate, sukladno odredbi čl. 1231-7 francuskog Građanskog zakonika i čl. L313-2 i L313-3 francuskog Monetarnog i financijskog zakonika (točka 5.),
- da se nalaže Brodosplitu da se suzdrži od: a) obznanjivanja bilo kojih specifikacija, planova i radnih nacrti, tehničkih opisa, izračuna, rezultata ispitivanja i drugih podataka, informacija i dokumenata u pogledu projektiranja i gradnje Broda trećim stranama bez prethodne suglasnosti Star Clippersa i b) gradnje drugog Putničkog jedrenjaka na temelju specifikacija i glavnih karakteristika opisanih u čl. 1. Ugovora o gradnji broda za nekog drugog, osim za Star Clippers i to na temelju nacrti koje je dostavilo Star Clippers (točka 6.),
- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu kaznu u iznosu od 25.000.000,00 EUR za svako cjelovito ili djelomično neizvršenje naloga pod točkom 6. izreke (točka 7.),
- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu iznos od 5.722.974,00 EUR s zakonskim kamatama od 25. lipnja 2019. do isplate, sukladno čl. 6:119 DCC-a (točka 8.),
- da se utvrđuje da Brodosplit snosi 2/3, a Star Clippers 1/3 arbitražnih troškova ukupnog iznosa 584.705,50 EUR te se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu iznos

od 91.054,00 EUR po osnovi arbitražnih troškova s zakonskim kamatama od 2. ožujka 2021. do isplate (točka 9.),

- da se nalaže Brodosplitu da plati Star Clippersu iznos od 1.211.305,00 EUR po osnovi pravnih i drugih troškova Star Clippersa, s zakonskim kamatama od 2. ožujka 2021. do isplate (točka 10.),

- da su odbija sve ostale zahtjeve stranaka (točka 11.).

2. Predlagatelj dostavlja ovom sudu ovjereni prijevod preslike Konačnog arbitražnog pravorijeka arbitražnog suda sa sjedištem u Rotterdamu, Nizozemska, kojeg čine prof. C.J.M. Klaasen, W.H. Van Baren i predsjednik prof. A.S. Hartkamp, od 15. veljače 2021., ovjereni prijevod preslike Dodatka Konačnom arbitražnom pravorijeku istog arbitražnog suda od 26. veljače 2021., ovjereni prijevod Ugovora o gradnji broda, kojim je ugovoreno arbitražno rješavanje sporova koji proizađu iz tog ugovora te predlaže da sud prizna predmetni pravorijek, primjenom odredaba Konvencije o priznanju i izvršenju inozemnih arbitražnih odluka od 10. lipnja 1958. (Službeni list SFRJ, Međunarodni ugovori, broj: 11/1981. Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj: 4/1994., dalje u tekstu: Newyorška konvencija).

4. Osim toga, predlagatelj predlaže da radi naplate njegove tražbine iz pravomoćnog i ovršnog Konačnog pravorijeka arbitražnog suda od 15. veljače 2021. i Dodatka Konačnom pravorijeku od 26. veljače 2021., i to:

- složenih kamata na glavnice u visini od 16.649.266,01 EUR, 461.946,15 USD i 965.314,97 GBP, po godišnjoj stopi od 6,5% u razdoblju od 3. lipnja 2019. do 15. ožujka 2020., a nakon toga pa sve do isplate po godišnjoj stopi od 3,00%,

- složenih kamata na glavnice u visini od 238.236,26 EUR i 23.699,13 USD, po godišnjoj stopi od 6,5% u razdoblju od 28. lipnja 2019. do 15. ožujka 2020., a nakon toga pa sve do isplate po godišnjoj stopi od 3,00%,

- 1.096.245,00 EUR, s zakonskim kamatama obračunatim u razdoblju od 8. svibnja 2020. do isplate, sukladno odredbi čl. 1231-7 francuskog Građanskog zakonika i čl. L313-2 i L313-3 francuskog Monetarnog i financijskog zakonika,

- 4.000.000,00 EUR, s zakonskim kamatama obračunatim u razdoblju od 8. svibnja 2020. do isplate, sukladno odredbi čl. 1231-7 francuskog Građanskog zakonika i čl. L313-2 i L313-3 francuskog Monetarnog i financijskog zakonika,

- 5.722.974,00 EUR s zakonskim kamatama od 25. lipnja 2019. do isplate, sukladno čl. 6:119 DCC-a,

- 91.054,00 EUR po osnovi arbitražnih troškova s zakonskim kamatama od 2. ožujka 2021. do isplate,

- 1.211.305,00 EUR po osnovi pravnih i drugih troškova s zakonskim kamatama od 2. ožujka 2021. do isplate,

- troškova predmetnog postupka priznanja arbitražnog pravorijeka i ovrhe s zateznim kamatama od dana donošenja rješenja o ovrsi do isplate,

sud donese rješenje o ovrsi na novčanim tražbinama protustranke/ovršenika po njegovim bankovnim računima, sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj: 68/2018., 2/2020.), koju ovrhu će provesti Financijska agencija.

5. U odgovoru na prijedlog za priznanje stranog arbitražnog pravorijeka, protustranka u bitnom navodi da:

- predlagatelj nije ovlašten istodobno s prijedlogom za priznanje arbitražnog pravorijeka podnijeti i prijedlog za ovrhu istog te da ovaj sud ne bi niti bio stvarno

nadležan odlučivati o tom ovršnom prijedlogu, već da bi to bili općinski sudovi pa predlaže ovršni prijedlog odbaciti kao nedopušten,

- postoje razlozi za odbijanje priznanja arbitražnog pravorijeka i to u odnosu na odluke navedene pod točkama 1., 4., 5. i 7. izreke pravorijeka iz razloga što bi njihovo priznanje bilo u suprotnosti s javnim poretkom Republike Hrvatske (čl. 40. st. 2. b) Zakona o arbitraži /Narodne novine, broj: 88/2001., dalje u tekstu: ZA/), a u odnosu na odluku pod točkom 7. pravorijeka i iz razloga što su njome prekoračene granice ugovora o arbitraži (čl. 40. st. 1. ZA),

- traži osiguranje troškova predmetnog postupka u iznosu od 875.000,00 kn (čl. 61. Zakona o međunarodnom privatnom pravu /Narodne novine, broj: 101/2017., dalje u tekstu: ZMPP/),

- ne postoji identitet osobe koja je naznačena kao tužitelj u Konačnom arbitražnom pravorijeku (Brodograbevna Industrija Split, dioničko društvo, Put Supavla 21, 21000 Split, Croatia) i Dodatku Konačnom arbitražnom pravorijeku (Brodograđevna Industrija Split, dioničko društvo, Put Supavla 21, 21000 Split, Croatia) te osobe koja je naznačena kao protustranka u prijedlogu za priznanje i ovrhu tog pravorijeka (Brodograđevna industrija Split d.d., Put Supavla 21, Split) pa predlaže prijedlog odbaciti (nije vidljivo da bi protustranka sudjelovala u predmetnom arbitražnom postupku).

6. U odnosu na protivnost odluka iz točke 4. i 5. izreke arbitražnog pravorijeka javnom poretku Republike Hrvatske protustranka navodi da je tim odlukama predlagatelju dosuđena naknada štete u ukupnom iznosu od 5.096.245,00 EUR s zateznim kamatama, a koju da je on pretrpio u vezi Brodo-Splitovog pokušaja zaustavljanja broda Royal Clipper u francuskoj luci Saint Tropez. Međutim, pokušaj privremenog zaustavljanja navedenog broda da je izvršen temeljem rješenja Suda u Draguignanu, RG 1914892 od 19. srpnja 2019., dakle, da se je radilo o izvršenju sudske mjere osiguranja Brodosplitove tražbine, slijedom čega da on nije postupao protupravno, već je protupravno postupao Star Clippers koji je onemogućio (konkretno, zapovjednik broda po nalogu predlagatelja) javnom ovršitelju ulazak na brod te je bez dozvole napustio navedenu luku. Takvo postupanje predlagatelja da predstavlja kazneno djelo, što je potvrđeno presudom nadležnog kaznenog suda u Draguignanu (Correctional Court of Draguignan) od 7. siječnja 2022., kojom je predlagatelj proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela protupravnog prisvajanja ili uništenja zaplijenjenih predmeta počinjenog 19. srpnja 2019. u mjestu Saint Tropez, Republika Francuska te mu je naloženo da protustranci plati naknadu štete u iznosu od 50.000,00 EUR. Kako se predlagateljeva šteta svodi na posljedice njegove odluke da neovlašteno napusti luku Saint Tropeza i izbjegava francuske morske vode, kako predmetni brod ne bi bio zaplijenjen, zbog čega je i promijenio plan putovanja brodom te prijevremeno iskrcao putnike u Cannesu, što je dovelo do podnošenja odštetnih zahtjeva putnika prema predlagatelju (1.096.245,00 EUR) i pada rezervacija putovanja tim brodom zbog lošeg publiciteta koji je nakon toga uslijedio (izgubljena dobit u iznosu od 4.000.000,00 EUR), to protustranka zaključuje da je šteta u ovom dijelu nastala kao posljedica počinjenja kaznenog djela, a da je jedno od općih načela međunarodnog pravnog poretka i hrvatskog javnog poretka da nitko ne može ostvariti imovinsku korist od svog kaznenog djela. Stoga da bi priznanje Konačnog arbitražnog pravorijeka u dijelu pod točkom 4. i 5. izreke bilo protivnom hrvatskom javnom poretku.

7. U odnosu na protivnost odluke iz točke 1. izreke arbitražnog pravorijeka javnom poretku Republike Hrvatske protustranka navodi da je tom odlukom u cijelosti odbijen

njen tužbeni zahtjev za naknadu štete koju je pretrpjela uslijed raskida Ugovora o gradnji broda, zbog povrede ugovora od strane naručitelja, ovdje predlagatelja, u suštini iz razloga što je arbitražni sud ocijenio da on nije dokazao da je kašnjenje naručitelja s isporukom određenih elemenata uzrokovalo njegovo kašnjenje izgradnje broda za više od 480 dana, dakle, da nije dokazao da je njegovo kašnjenje bilo opravdano, slijedom čega da je naručitelj imao pravo raskinuti Ugovor o gradnji broda, a kako je naručiteljev raniji raskid bio osnovan, to da njegov kasniji raskid istog ugovora nije bio pravno moguć pa da mu ne pripada niti naknada štete po osnovi takvog raskida i navodnog protupravnog postupanja naručitelja. Protustranka u ovom dijelu polemizira sa stajalištima arbitražnog suda i smatra da su ista protivna temeljnim načelima obveznog prava i to načelu savjesnosti i poštenja u pravnom prometu, načelu ravnopravnosti stranaka u pravnom prometu i načelom dužnosti ispunjenja obveza, kao sastavnicama hrvatskog javnog poretka.

8. U odnosu na protivnost odluke iz točke 7. izreke arbitražnog pravorijeka javnom poretku Republike Hrvatske protustranka navodi da se radi o određivanju novčane kazne za slučaj kršenja ugovorne obveze iz točke 6. izreke pravorijeka, koju kaznu da stranke nisu predvidjele Ugovorom o gradnji broda. Štoviše, da je i odluka iz točke 6. (i) izreke pravorijeka protivna odredbi čl. 9.1. Ugovora o gradnji broda (čl. 9.1. da predviđa da svaka ugovorna strana zadržava prava intelektualnog vlasništva na dokumentaciju koju je ona izradila za potrebe izgradnje Broda te se protustranka /graditelj/ obvezuje da neće otkriti trećim osobama dokumentaciju koju je dobila od druge ugovorne strane, a odlukom iz točke 6. (i) izreke pravorijeka da je protustranci zabranjeno da trećima priopći bilo kakvu dokumentaciju koja se tiče izgradnje Broda pa čak i onu koju je izradila sama protustranka i na kojoj ista zadržava prava intelektualnog vlasništva). U svakom slučaju da se izricanje penala (novčane kazne) od strane arbitražnog suda, koje nema temelja u sklopljenom Ugovoru o gradnji broda, protivi javnom poretku Republike Hrvatske, budući da u Hrvatskoj niti parnični niti arbitražni sudovi smiju izricati takve penale, već da je to moguće isključivo u okviru ovršnog postupka radi ovrhe nenovčane tražbine (čl. 247. Ovršnog zakona /Narodne novine, broj: 112/2012., 25/2013., 93/2014., 55/2016., 73/2017., 131/2020., dalje u tekstu: OZ/). Budući da stranke nisu predvidjele obvezu plaćanja takve, po protustranci drakonske, novčane kazne u samom Ugovoru o gradnji broda, to protustranka smatra da je dosudom takve kazne arbitražni sud prekoračio granice ugovora o arbitraži, što je razlog za odbijanje priznanja pravorijeka po čl. 40. st. 1. ZA.

9. U konačnici, protustranka osporava i pravilnost primjene mjerodavnog materijalnog prava od strane arbitražnog suda i smatra da je i to dovelo do protivnosti Konačnog arbitražnog pravorijeka hrvatskom javnom poretku. Naime, da arbitri nisu, primjenom Uredbe (EZ) 593/2008 o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (dalje u tekstu: Uredba Rim I), utvrdili koje se pravo primjenjuje na Ugovor o gradnji broda, već su *a priori* primijenili nizozemsko pravo, a da su primijenili Uredbu Rim I, da bi tada utvrdili da se temeljem sporazuma stranaka na predmetni ugovor primjenjuje nizozemsko pravo (čl. 15.1. Ugovora o gradnji broda u vezi čl. 3. st. 1. Uredbe Rim I), ali da se moraju primijeniti i prisilne odredbe hrvatskog prava, budući da su se svi ostali elementi relevantni za situaciju u vrijeme izbora mjerodavnog prava nalazili u Hrvatskoj, a ne u Nizozemskoj (čl. 3. st. 3. Uredbe Rim I). Protustranka smatra da su prisilne odredbe hrvatskog materijalnog prava koje arbitražni sud trebao primijeniti, a koje bi, po njenoj ocjeni, doveli do drugačijeg arbitražnog pravorijeka, već spomenuta opća načela hrvatskog obveznog prava. Protustranka, također, smatra da je arbitražni

sud pogrešno na zahtjeve predlagatelja za naknadu štete nastalu pokušajem privremenog zaustavljanja broda Royal Clipper primijenio Konvenciju za izjednačavanje nekih pravila o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova iz 1952. (dalje u tekstu: Konvencija) i, temeljem iste, francusko pravo, umjesto odredbe čl. 4. st. 3. Uredbe (EZ) 864/2007 o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze (dalje u tekstu: Uredba Rim II), koja da bi ga uputila na primjenu nizozemskog prava, budući da se Konvencija primjenjuje ako zaplijenjeni brod plovi pod zastavom države potpisnice Konvencije, a kako je brod Royal Clipper plovio pod zastavom Malte, koja nije potpisnica Konvencije, to da nije bilo mjesta njenoj primjeni. Protustranka, doduše, ne navodi koje je to odredbe nizozemskog materijalnog prava arbitražni sud trebao primijeniti, a koje bi, po njenoj ocjeni, doveli do drugačijeg arbitražnog pravorijeka.

10. Predlagatelj navodi da je sve te navode protustranka iznijela u arbitražnom postupku, kao i u postupku vođenom povodom njene tužbe za poništaj arbitražnog pravorijeka, a koja je pravomoćno odbijena presudom Žalbenog suda u Haagu od 13. rujna 2022., a koja pak presuda je potvrđena presudom Vrhovnog (Kasacijskog) suda Nizozemske, 22/04659 od 19. siječnja 2024. Dakle, da su svi navodi koje protustranka iznosi u ovom postupku već otklonjeni od strane arbitražnog suda te redovnih sudova Nizozemske u postupku poništaja predmetnog arbitražnog pravorijeka, tako da je svo postupanje protustranke u ovom postupku usmjereno isključivo na njegovo odugovlačenje. Nadodaje da su svi ti navodi i neistiniti te neosnovani, kao i da je iz arbitražnog pravorijeka jasno vidljivo da je predlagatelj pretrpio štetu pokušajem privremenog zaustavljanja njegova broda Royal Clipper zato što je protustranka postupala protupravno, a ne zato što je on postupao protupravno. U podnesku od 16. studenog 2022. navodi da je u međuvremenu protustranka izvršila određene uplate u njegovu korist i to 16. srpnja 2021. u iznosu od 6.933.812,50 EUR, a 26. srpnja 2021. u iznosu od 2.423,83 EUR, slijedom čega da povlači prijedlog za ovrhu u pogledu iznosa od 6.936.236,35 EUR (premda ne naznačuje na koji točno dio tražbine radi koje predlaže ovrhu temeljem stranog arbitražnog pravorijeka se navedena uplata odnosi). U podnesku od 16. prosinca 2022. predlagatelj navodi da povlači prijedlog za ovrhu u odnosu na tražbinu u iznosu od 1.000.000,00 EUR s zateznim kamatama od 25. lipnja 2019. do 7. prosinca 2022., dakle, u odnosu na tražbinu u iznosu od 1.070.830,63 EUR (koja se odnosi na naknadu štete za jarbole, jedrilje i opremu, koja je, pretpostavlja se sadržana u odluci iz točke 8. Konačnog arbitražnog pravorijeka - naknada štete u ukupnom iznosu od 5.722.974,00 EUR s zakonskim kamatama od 25. lipnja 2019. do isplate, sukladno čl. 6:119 DCC-a).

11. Prijedlog za priznanje stranog arbitražnog pravorijeka jest dopušten i osnovan.

12. Iako sud u predmetnom izvanparničnom postupku priznanja stranog arbitražnog pravorijeka neće odlučivati o prijedlogu za ovrhu temeljem tog pravorijeka (o tome će naknadno odlučiti ovršni sudac ovog suda), naglašava se da je pogrešno shvaćanje protustranke da ovaj sud ne bi bio stvarno nadležan za određivanje predložene ovrhe.

13. Za odlučivanje o zahtjevu za priznanje i prijedlogu za određivanje ovrhe u predmetima iz stvarne nadležnosti trgovačkih sudova nadležan je Trgovački sud u Zagrebu, a u ostalim predmetima Županijski sud u Zagrebu (čl. 43. st. 1. ZA).

14. S obzirom da je konkretni arbitražni pravorijek donesen u sporu koji je proizašao iz Ugovora o gradnji broda, sklopljenog između dva trgovačka društva (pravnih osoba),

pri čemu je gradnja brodova bila, jedna od osnovnih djelatnosti koje su činile predmet poslovanja univerzalnog pravnog prednika ovdje protustranke, kao graditelja broda, dakle, u sporu koji je proizašao iz trgovačkog ugovora, u smislu odredbe čl. 14. st. 2. ZOO-a, i koji bi, da nije ugovorena arbitraža, bio u stvarnoj nadležnosti trgovačkih sudova, u smislu odredbe čl. 34.b t. 1. ZPP-a (spor između pravnih osoba) i čl. 34.b t. 6. ZPP-a (spor koji se odnosi na brodove), to je za odlučivanje o prijedlogu za priznanje predmetnog arbitražnog pravorijeka i za određivanje ovrhe temeljem istoga nadležan (stvarno i isključivo mjesno) upravo ovaj sud.

15. Drugo je pitanje stvarne nadležnosti suda za provedbu ovrhe. Prema odredbi čl. 43. st. 2. ZA za provedbu ovrhe nadležan je stvarno nadležni sud određen posebnim zakonom, što je u konkretnom slučaju Ovršnog zakona (Narodne novine, broj: 112/2012., 25/2013., 93/2014., 55/2016., 73/2017., 131/2020., 114/2022., 6/2024., dalje u tekstu: OZ).

16. Za provedbu ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika je, inače, stvarno i mjesno nadležan općinski sud na čijem području ovršenik ima prebivalište ili boravište, odnosno sjedište (čl. 171. st. 1.- 3. OZ-a).

17. Međutim, provedba ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika po računima kod banke vršiti će se posredstvom FINA-e, primjenom odredaba Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, što znači da nakon što ovaj sud odredi ovrhu temeljem prethodno priznatog arbitražnog pravorijeka, isti će rješenje o ovrsi (osnovu za plaćanje) dostaviti na provedbu FINA-i.

18. U odnosu na osporavanje identiteta između osobe koja je sudjelovala kao tužitelj u arbitražnom postupku i osobe koja je označena kao protustranka u ovom postupku valja navesti da se radi o jednoj te istoj osobi.

19. Dakle, u Konačnom arbitražnom pravorijeku je kao tužitelj naznačeno društvo Brodograbeвна Industrija Split, dioničko društvo, Put Supavla 21, 21000 Split, Hrvatska, da bi pravopisna pogreška u pisanju tvrtke tužitelja bila ispravljena Dodatkom Konačnom arbitražnom pravorijeku na način da je kao tužitelj naznačeno društvo Brodograderвна Industrija Split, dioničko društvo, Put Supavla 21, 21000 Split, Hrvatska. S obzirom da u nizozemskoj abecedi ne postoji slovo "đ", nizozemski arbitri su to slovo zamijenili sa slovom "d" pa su umjesto "Brodograderвна" napisali "Brodograderвна", međutim, to ne utječe na postojanje identiteta između tužitelja u arbitražnom postupku i protustranke u ovom postupku, a sve uzimajući u obzir da niti sama protustranka ne osporava da je sudjelovala u tom arbitražnom postupku te da se je koristila pravnim lijekovima protiv tog arbitražnog pravorijeka (tužbom za poništaj arbitražnog pravorijeka te kasacijskom žalbom protiv odluke žalbenog suda u Haagu o navedenoj tužbi za poništaj).

20. S obzirom da su i Republika Hrvatska, na području koje se traži priznanje stranog arbitražnog pravorijeka, i Kraljevina Nizozemska, na području koje je donesen arbitražni pravorijek, članice Newyorške konvencije, a spor u kojem je predmetni arbitražni pravorijek donesen smatra se, po hrvatskom pravu, trgovačkim sporom, postupak priznanja je u konkretnom slučaju uređen prvenstveno odredbama Newyorške konvencije, a podredno odredbama ZA.

21. Prema odredbi čl. III. Newyorške konvencije svaka država ugovornica priznat će važnost arbitražne odluke i odobriti izvršenje te odluke prema pravilima postupka koja vrijede na području na kojem se poziva na odluku, uz uvjete utvrđene u slijedećim člancima. Za priznanje i izvršenje arbitražnih odluka na koje se primjenjuje ta konvencija ne mogu se nametnuti osjetno strožiji uvjeti niti znatno veći sudski troškovi od onih koji se zahtijevaju za priznanje ili izvršenje domaćih arbitražnih odluka.

22. Prema odredbi čl. IV. Newyorške konvencije za priznanje i izvršenje stranog arbitražnog pravorijeka (kao i prema odredbi čl. 47. st. 2. i 3. ZA), stranka koja traži priznanje i izvršenje treba uz zahtjev podnijeti:

- a) propisno ovjeren izvornik odluke ili prijepis tog izvornika koji udovoljava svim uvjetima potrebnim za njegovu autentičnost odnosno njihove ovjerene prijevode;
- b) izvornik ugovora kojim je ugovorena arbitraža ili prijepise koji udovoljavaju svim potrebnim uvjetima za njegovu autentičnost odnosno njegov ovjeren prijevod.

23. Predlagatelj je u skladu s time dostavio ovom sudu ovjereni prijevod prijepisa izvornika Konačnog arbitražnog pravorijeka arbitražnog suda u Rotterdamu, Kraljevina Nizozemska, u sastavu A. S. Hartkampa kao predsjednika, C. J. M. Klaassena kao suarbitra i W.H. Van Barena kao suarbitra, broj UNUM arbitraže 19.0006 od 15. veljače 2021., koji prijepis je ovjeren od strane javnobilježničkog vježbenika Olava Carolusa Johannes Klavera, koji je postupao u svojstvu zamjenika Marka Gijsberta Rebergena, javnog bilježnika u Amsterdamu, čiji je potpis potpis legaliziran (apostille) od strane Okružnog suda u Haagu, pod brojem 2021-1791 dana 4. ožujka 2021.

24. Osim toga, predlagatelj je dostavio i ovjereni prijevod prijepisa Dodatka Konačnom arbitražnom pravorijeku donesenom od strane istog arbitražnog suda dana 26. veljače 2021., koji prijepis je ovjeren od strane istog javnobilježničkog vježbenika, 3. ožujka 2021., a čiji je potpis potpis legaliziran (apostille) od strane Okružnog suda u Haagu, pod brojem 2021-1791 dana 4. ožujka 2021.

25. Iz Dodatkom ispravljenog Konačnog arbitražnog pravorijeka proizlazi:

- da su predlagatelj/tuženik kao naručitelj i kupac te univerzalni pravni prednik protustranke/tužitelja, društvo Brodosplit Holding d.o.o., kao graditelj, sklopili 2. listopada 2014. Ugovor o gradnji broda kojim se je Brodosplit obvezao izgraditi i isporučiti Star Clippersu putnički jedrenjak Flying Clipper (novogradnja 483)
- da su naknadno sklopili i 6 Dodataka tom Ugovoru, a kada se svi oni uzmu u obzir da je brod trebao biti isporučen predlagatelju 30. rujna 2017. u Splitu, međutim, da taj rok nije bio fiksna, s obzirom da je isti bio podložan tzv. dopuštenom kašnjenju i isporuci određenog materijala i opreme od strane predlagatelja predniku protustranke (graditelju) (čl. 7.1. Ugovora o gradnji broda), a ako bi graditelj kasnio s isporukom broda za više od 45 dana, uzimajući u obzir sva produljenja do kojih je došlo uslijed tzv. dopuštenih kašnjenja, predlagatelj je imao pravo raskinuti ugovor uz posljedice predviđene čl. 12. Ugovora (čl. 7.10. Ugovora o gradnji broda),
- s druge strane, proizlazi da je Brodosplit (graditelj, univerzalni pravni prednik protustranke) imao pravo raskinuti ugovor ako predlagatelj ne bio ispunio svoje ugovorne obveze plaćanja iz čl. 8. ili bi odbio primitak isporuke broda, iako ju je bio dužan primiti ili ne bi izvršio svoje obveze vezano za isporuku određenih materijala i opreme, s time da je najprije trebao poslati obavijest o kršenju ugovora, a potom 21 dan nakon slanja te obavijesti poslati obavijest o raskidu ugovora, u kojem slučaju on

ima pravo zadržati brod i isti prodati trećoj osobi te zahtijevati naknadu štete koju bi pretrpio takvom prodajom broda (čl. 11.1. Ugovora o gradnji broda),

- materijali i oprema koje je predlagatelj trebao isporučiti graditelju, Brodosplitu, odnosili su se na određenu dokumentaciju, strojeve i opremu (skupina 1) te na pulene na kosniku, jarbole, oputu i jedra (skupina 2) (čl. 2.5. Ugovora o gradnji broda) – ako bi predlagatelj propustio dostaviti graditelju bilo što od tih materijala i opreme u razdoblju potrebnom za poštovanje plana gradnje broda, datum isporuke broda (30. rujna 2017.) bi se automatski produljivao za razdoblje zakašnjenja isporuke tih materijala i opreme (tzv. dopušteno kašnjenje – čl. 2.4. i 7.13. Ugovora o gradnji broda),

- porinuće broda bilo je 10. lipnja 2017., umjesto u kolovozu 2016. (kako je to ugovoreno Ugovorom o gradnji), a predlagatelj Star Clippers je 29. ožujka 2019. poslao Brodosplitu obavijest o raskidu Ugovora o gradnji broda zbog zakašnjenja završetka broda, s obzirom da brod još uvijek nije bio dovršen, iako je prema ugovoru trebao biti 30. rujna 2017.,

- s druge strane, Brodosplit je 3. lipnja 2019. poslao Star Clippersu obavijest o neispunjavanju ugovornih obveza (u kojoj se zahtijeva od Star Clippersa da povuče svoju izjavu o raskidu ugovora od 29. ožujka 2019., u roku do 21 dana), a nakon toga, 25. lipnja 2019., i obavijest o raskidu Ugovora o gradnji broda, nakon čega je Star Clippers 23. srpnja 2019. obavijestio Brodosplit da povlači svoju izjavu o raskidu od 29. ožujka 2019., slijedom čega da je ugovor ponovno na snazi,

- protustranka, kao univerzalni pravni sljednik Brodosplita, podnosi tužbu arbitražnom sudu radi naknade štete pretrpljene navodnim protuugovornim postupanjem predlagatelja, zbog kojeg je i raskinuo Ugovor o gradnji broda, u ukupnom iznosu od 57.452.061,85 EUR,

- predlagatelj podnosi protutužbu, smatra da je on osnovano raskinuo ugovor zbog kašnjenja u izgradnji broda zbog čega da mu pripada i pravo na naknadu štete, a osim toga smatra da je Ugovor o gradnji broda reaktiviran njegovom izjavom o povlačenju izjave o raskidu od 29. ožujka 2019., slijedom čega da mu pripada i pravo zahtijevati isporuku broda te isplatu ugovorne kazne zbog zakašnjenja u isporuci broda, da ima pravo na naknadu štete pretrpljene zapljenom njegovih računa otvorenih u banci AB NAMRO, da ima pravo na naknadu štete pretrpljene zapljenom ili privremenom zaustavljanjem broda Royal Clipper u vlasništvu grupe Star Clippers te pravo na druge zahtjeve,

- osnovno pitanje je da li se zakašnjenje u dovršetku izgradnje i isporuci broda može pripisati zakašnjenju predlagatelja da isporuči graditelju nužne materijale i opremu, dakle, da li je na strani graditelja postojalo dopušteno zakašnjenje, a od čega ovisi ocjena da li je predlagatelj imao pravo na raskid ugovora zbog zakašnjenja ili je pak to pravo pripadalo graditelju, a posljedično i tko od njih dvoje ima pravo na naknadu štete i kakve,

- s obzirom da je kao datum isporuke broda ugovoren 30. rujna 2017., a da je predlagatelj/kupac imao pravo raskinuti Ugovor o gradnji broda ako u roku od 45 dana nakon tog datuma brod nije izgrađen i isporučen (pod uvjetom da zakašnjenje nije posljedica tzv. dopuštenog zakašnjenja), koji rok je navršen 4. prosinca 2017., to da proizlazi da je predlagatelj raskinuo ugovor, obaviješću od 29. ožujka 2019., čak 480 dana nakon isteka tog krajnjeg roka, slijedom čega da bi Brodosplit bio dužan dokazati da je imao pravo na dodatnih 480 dana odgode datuma isporuke broda, da bi uspio sa svojim zahtjevima,

- arbitražni sud je zaključio da ne može svako zakašnjenje predlagatelja u isporuci određenih materijala i opreme dovesti do automatskog produljenja roka za izgradnju i

isporuku broda, tzv. dopuštenog zakašnjenja u izgradnji i isporuci broda, već samo takvo zakašnjenje predlagatelja koje se odnosi na materijale/opremu/dokumentaciju koje je stvarno uzrokovalo kašnjenje u isporuci broda, koje arbitražni sud naziva bitnim zakašnjenjem predlagatelja/kupca,

- a arbitražni sud je zaključio da protustranka/Brodosplit nije iznijela analizu bitnog kašnjenja koja bi pokazala da je na dan 29. ožujka 2019. (kada je predlagatelj jednostrano raskinuo ugovor) imala pravo na 480 ili više dana odgode datuma isporuke broda nakon 30. rujna 2017., dakle, da protustranka nije dokazala svoje navode, a predlagatelj svoje jest, odnosno da je predlagatelj imao pravo jednostrano raskinuti Ugovor o gradnji broda zbog zakašnjenja protustranke u njegovoj isporuci,

- nadalje, arbitražni sud je zaključio da naknadna izjava protustranke o povlačenju izjave o raskidu nije imala nikakve pravne učinke, dakle, da nije došlo do reaktivacije Ugovora o gradnji broda, a kako je ugovor valjano raskinut od strane predlagatelja, to da kasnija obavijest protustranke od 3. lipnja 2019. o neispunjavanju ugovornih obveza od strane predlagatelja nije proizvela nikakve učinke, kao niti njena obavijest od 25. lipnja 2019. o raskidu ugovora,

- stoga je arbitražni sud odbio sve tužbene zahtjeve protustranke,

- a predlagatelju je dosudio naknadu štete pretrpljene privremenom zaplijenom predlagateljevih računa otvorenih u banci ABN AMRO u visini kamate koju bi predlagatelj ostvario da ta novčana sredstva nisu bila zaplijenjena (protustranka je od nadležnog nizozemskog suda ishodila privremenu mjeru zapljene novčanih sredstava po tim računima kao sredstvo osiguranja njene navodne tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene kršenjem Ugovora o gradnji broda od strane predlagatelja, stranke su bile suglasne da je arbitražni sud nadležan za odlučivanje o tom zahtjevu predlagatelja te su za tu izvanugovornu obvezu izabrale nizozemsko pravo, sukladno odredbi čl. 4. st. 1. Uredbe (EZ) 864/2007 o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze /Uredba Rim II/, a prema nizozemskom pravu navodni vjerovnik koji je ishodio osiguranje tražbine prije nego li je o toj tražbini donesena presuda/pravorijek, dužan je naknaditi štetu protivnoj strani, ako njegov tužbeni zahtjev u konačnici bude odbijen, za takvu odgovornost nije potrebna krivnja na njegovoj strani),

- zatim naknadu štete nastalu pokušajem privremenog zaustavljanja broda Royal Clipper (protustranka je ishodila od nadležnog francuskog Suda u Draguignanu mjeru zaustavljanja broda Royal Clipper blizu luke Saint Tropez, kapetan broda je onemogućio službeniku suda ulazak na brod te je isplovio bez dopuštenja suda i iskrcao putnike u sljedećoj luci, promijenio je itinerar broda i izbjegavao je francuske vode zbog straha od ponovnog pokušaja zaustavljanja, u međuvremenu je protustranka ishodila još jednu privremenu mjeru /radi osiguranja svoje navodne tražbine naknade štete pretrpljene povredom Ugovora o gradnji broda od strane predlagatelja/ kojom je predlagatelju naloženo da kao sredstvo osiguranja isходи izdavanje bankarske garancije u iznosu od 9.000.000,00 EUR, a nakon što je to učinjeno, protustranka je odustala od mjere zaustavljanja i pljenidbe broda Royal Clipper; stranke su bile suglasne da je arbitražni sud nadležan odlučivati ja li u okolnostima konkretnog slučaja protustranka djelovala zlonamjerno odnosno je li zlorabila svoje pravo na privremeno zaustavljanje broda Royal Clipper te su bile suglasne da se na taj izvanugovorni odnos primjenjuje francusko pravo – Uredba Rim II upućuje na poštovanje međunarodnih obveza koje su države ugovornice preuzele prije njenog stupanja na snagu pa da se primjenjuje Konvencija iz Bruxellesa od 10. svibnja 1952. o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova /tzv. Brisleska konvencija/, a prema čl. 6. Briselske konvencije da se na odgovornost za naknadu štete nastale privremenim zaustavljanjem broda primjenjuje francusko pravo, budući

da je Francuska država u kojoj je podnesen zahtjev za privremeno zaustavljanje broda, a prema francuskom pravu da je stranka koja odluči izvršiti zapljenu broda prije donošenja presude, odgovorna za štetu u slučaju krivnje, posebice ako je zlorabila pravo ili se ponašala na nepromišljen ili pokudan način, a arbitražni sud je zaključio da je protustranka u konkretnom slučaju zlorabila svoje pravo, jer je privremeno zaustavljanje i zapljenu broda pokušala izvršiti u jeku sezone, u petak poslijepodne, dok se je na brodu nalazilo preko 200 putnika na svom odmoru, pri čemu je morala moći predvidjeti da se stvar neće moći riješiti u nekoliko sati te da će to uzrokovati predlagatelju razne financijske gubitke, a putnicima duševnu bol, stoga, iako je samo otplovljavanje broda iz mjesta privremenog zaustavljanja možda bilo kazneno djelo, nije to otplovljavanje ono što je predlagatelju uzrokovalo štetu, već zlouporbna zapljena protustranke, a šteta se sastoji u troškovima pripreme bankarske garancije u iznosu od 201.207,00 EUR, u naknadi troškova koje je predlagatelj morao platiti putnicima zbog promjene itinerara u iznosu od 895.208,00 EUR te u dobiti koju je predlagatelj izgubio zbog smanjenog broja rezervacija uslijed pada ugleda uzrokovanog pokušajem zapljene i zaustavljanja broda u iznosu od 4.000.000,00 EUR) - arbitražni sud je smatrao da, unatoč jednostranom raskidu Ugovora o gradnji broda, određene ugovorne obveze vrijede i dalje, kao što je obveza iz čl. 9.1. Ugovora o gradnji broda, koju je arbitražni sud, nakon što je uzeo u obzir sadržaj pregovora koje su stranke vodile prije sklapanja ugovora, nacрте tog ugovora i njegov konačni tekst, protumačio na način da podrazumijeva da se je protustranka njime obvezala da 1) neće trećim stranama obznaniti specifikacije, planove i radne nacрте, tehničke opise, izračune, rezultate ispitivanja i druge podatke, informacije i dokumente vezane za projektiranje i izgradnju broda, bez prethodne pisane suglasnosti predlagatelja te da 2) neće graditi drugi putnički jedrenjak na temelju specifikacija i glavnih karakteristika opisanih u čl. 1. Ugovora o gradnji broda ni za koga drugog osim za predlagatelja i to na osnovi nacрте koje je dostavio predlagatelj,

- stoga je naložio protustranci pridržavanje tih ugovornih obveza, a kako prema nizozemskom Zakonu o parničnom postupku, kojeg je arbitražni sud, čije je sjedište u Nizozemskoj, bio dužan primjenjivati u mjeri u kojoj arbitražni postupak nije bio uređen UNUM pravilima, arbitražni sudovi mogu izricati kazne zbog nepridržavanja ugovornih obveza, to je arbitražni sud izrekao protustranci obvezu plaćanja novčane kazne u iznosu od 25.000.000,00 EUR za slučaj ako se ne bude pridržavala gore navedenih ugovornih obveza,
- te je, kao posljednje, dosudio je predlagatelju naknadu štete u iznosu od 5.772.974,00 EUR po osnovi troškova koje je imao u vezi ispunjavanja Ugovora o gradnji broda, koji je raskinut krivnjom protustranke te troškove arbitraže.

26. Dakle, iz arbitražnog pravorijeka proizlazi da se je spor vodio vezano za odgovornost za raskid Ugovora o gradnji broda, za odgovornost za naknadu štete pretrpljene uslijed raskida tog ugovora, za odgovornost za naknadu štete pretrpljene ishodenjem, u konačnici neosnovanih, privremenih mjera zapljene novčanih sredstava po predlagateljevим bankovnim računima te zapljene i zaustavljanja predlagateljevog broda Royal Clipper, kao i radi pridržavanja određene ugovorne obveze koja za protustranku proizlazi iz Ugovora o gradnji broda.

27. Iz dostavljenog ovjerenog prijevoda Ugovora o gradnji broda, odredbe čl. 15.3., proizlazi da su stranke za rješavanje spora u odnosu na bilo koje pitanje ili stvar koji proizlaze iz ili su u vezi s tim ugovorom ili njegovim raskidom ili bilo kojom odredbom tog ugovora, ugovorile arbitražu u skladu s arbitražnim pravilima zaklade Stichting

Transport And Maritime Arbitration Rotterdam (TAMARA), čiji se primjerci mogu dobiti u Trgovačkoj komori u Rotterdamu i zakladi Stichting TAMARA, poštanski pretnac 23158, 3001 KD Rotterdam, Nizozemska. Osim toga je kao mjesto arbitraže određen Rotterdam te je ugovoreno da se arbitraža vodi u skladu s nizozemskim zakonima i na engleskom jeziku.

28. Arbitražna pravila TAMARA su naknadno preimenovana u UNUM (tako proizlazi i iz točke 9. Konačnog arbitražnog pravorijeka).

29. Newyorška konvencija, kao i ZA, među razlozima za odbijanje priznanja (i izvršenja) stranog arbitražnog pravorijeka razlikuje one na koje sud pazi samo na zahtjev protustranke i one koje sud pazi po službenoj dužnosti.

30. Prema odredbi čl. V. st. 1. Newyorške konvencije, priznanje i izvršenje odluka bit će odbijeni, na zahtjev stranke protiv koje se odluka ističe, jedino ako ta stranka podnese dokaz nadležnoj vlasti u kojoj su traženi priznanje i izvršenje:

a) da su stranke iz ugovora kojim je ugovorena arbitraža na temelju prava koje se na njih primjenjuje, nesposobne ili da spomenuti ugovor nije valjan po pravu kojem su ga stranke podvrgnule ili, ako nema oznake u tom pogledu, na temelju prava zemlje u kojoj je donesena odluka; ili

b) da stranka protiv koje se ističe odluka nije bila uredno obaviještena o određivanju arbitra ili o arbitražnom postupku ili da joj iz nekog drugog razloga nije bilo moguće upotrebljavati svoja sredstva; ili

c) da se odluka odnosi na spor koji nije predviđen u ugovoru o arbitraži ili nije obuhvaćen arbitražnom klauzulom, ili da sadrži odredbe koje premašuju granice ugovora o arbitraži ili arbitražne klauzule; ipak, ako odredbe odluke koje se odnose na pitanja podvrgnuta arbitraži mogu biti odvojene od odredaba koje se odnose na pitanja koja nisu podvrgnuta arbitraži, prve će moći biti priznate i izvršene; ili

d) da osnivanje arbitražnog suda ili arbitražnog suda ili arbitražni postupak nije bio u skladu s ugovorom stranaka ili, ako ne postoji ugovor, da nije bio u skladu s pravom zemlje u kojoj je obavljena arbitraža; ili

e) da odluka još nije postala obvezna za stranke ili da ju je poništila ili obustavila nadležna vlast u državi u kojoj ili na temelju čijeg prava je donesena odluka.

31. U skladu s navedenom odredbom Newyorške konvencije je odredba čl. 40. st. 1. ZA-a prema kojoj će se strani pravorijek priznati i njegova ovrha odrediti u Republici Hrvatskoj, osim ako sud u povodu prigovora protivne stranke utvrdi da postoji neki od razloga iz čl. 36. st. 2. t. 1. ZA ili da pravorijek još nije postao obvezatan za stranke ili da ga je sud zemlje u kojoj je ili po čijem je zakonu donesen poništio ili da je odgodio nastupanje njegovih učinaka.

32. Protustranka je u ovom postupku isprva isticala da Konačni arbitražni pravorijek još nije postao obvezatan za stranke, međutim, to se je u međuvremenu promijenilo, s obzirom da je presudom Žalbenog suda u Haagu, broj 200.294.849/01 od 13. rujna 2022., odbijena tužba protustranke za poništaj predmetnog arbitražnog pravorijeka, dok je presudom Vrhovnog suda Nizozemske, broj 22/04659 od 19. siječnja 2024., odbijena kasacijska žalba protustranke protiv navedene presude Žalbenog suda u Haagu.

33. Nadalje, protustranka ističe i da je arbitražni sud donošenjem odluke iz točke 7. izreke arbitražnog kojom je naložio protustranci plaćanje novčane kazne u iznosu od 25.000.000,00 EUR za slučaj kršenja ugovorne obveze iz točke 6. izreke pravorijeka, prekoračio granice ugovora o arbitraži, budući da same stranke nisu predvidjele obvezu plaćanja takve novčane kazne u samom Ugovoru o gradnji broda.

34. Kao što je već navedeno, Ugovor o gradnji broda sadrži arbitražnu klauzulu kojom su stranke sve sporove koji bi mogli proizaći iz tog ugovora podvrgle arbitraži u Rotterdamu, koja da se ima voditi po TAMARA pravilima, kasnije preimenovanima u UNUM te su ugovorile da će se arbitraža voditi prema zakonima Nizozemske. Dakle, ugovoreno je da će arbitraža u Rotterdamu primjenjivati procesne nizozemske zakone, u mjeri u kojoj ista ne bude uređena ugovorenim arbitražnim pravilima. S obzirom da nizozemski ZPP predviđa i za parnične i za arbitražne sudove mogućnost izricanja novčanih kazni u slučaju ako se stranka ne bude pridržavala obveza iz presude ili arbitražnog pravorijeka, to je arbitražni sud bio ovlašten u konkretnom slučaju protustranci zaprijetiti plaćanjem novčane kazne ako se ne bude pridržavala obveza iz odluke iz točke 6. izreke. Stoga nema govora o tome da je arbitražni sud donošenje takve odluke prekoračio granice arbitražne klauzule.

35. Toliko o razlozima za odbijanje priznanja na koje sud pazi samo po prigovoru protustranke.

36. S druge strane, prema odredbi čl. V. st. 2. Newyorške konvencije, priznanje i izvršenje arbitražne odluke mogu također biti odbijeni ako nadležna vlast u državi u kojoj je traženo priznanje ili izvršenje odluke utvrdi:

- a) da, prema pravu te države, predmet spora nije prikladan za reguliranje arbitražom ili
- b) da bi priznanje ili izvršenje odluke bilo protivno javnom poretku te zemlje.

37. U skladu s time je odredba čl. 40. st. 2. ZA prema kojoj će se priznanje i ovrha stranog pravorijeka odbiti ako sud utvrdi:

- a) da predmet spora nije arbitrabilan prema zakonima Republike Hrvatske ili
- b) da bi priznanje ili ovrha pravorijeka bili u suprotnosti s javnim poretkom Republike Hrvatske.

38. Arbitrabilni (prikladni za reguliranje arbitražom) su oni sporovi koji se vode o pravima kojima stranke mogu slobodno raspolagati (čl. 3. st. 1. i 2. ZA).

39. Iz sadržaja citiranog nizozemskog arbitražnog pravorijeka evidentno je da se odnosi na spor kojim stranke mogu slobodno raspolagati (spor se je vodio vezano za odgovornost za raskid Ugovora o gradnji broda, za odgovornost za naknadu štete pretrpljene uslijed raskida tog ugovora, za odgovornost za naknadu štete pretrpljene ishođenjem, u konačnici neosnovanih, privremenih mjera zapljene novčanih sredstava po predlagateljnim bankovnim računima te zapljene i zaustavljanja predlagateljevog broda Royal Clipper, kao i radi pridržavanja određene ugovorne obveze koja za protustranku proizlazi iz Ugovora o gradnji broda) te da njegovo priznanje nije u protivnosti s javnim poretkom Republike Hrvatske.

40. Pod pojmom javnog poretka ne smatra se ukupnost prisilnih propisa Republike Hrvatske, već navedeni pojam obuhvaća temeljna ustavna prava i slobode te osnove morala društva u Republici Hrvatskoj.

41. Protustranka smatra da je načelo da nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom sastavni dio hrvatskog javnog poretka, a da su odluke iz točke 4. i 5. izreke Konačnog arbitražnog pravorijeka tome protivne.

42. Načelo zabrane zadržanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom moglo bi se smatrati dijelom javnog poretka Republike Hrvatske, međutim, protivno navodima protustranke Konačnim arbitražnim pravorijekom predlagatelju nije dosuđena kao naknada štete imovinska korist stečena kaznenim djelom. Upravo suprotno, predlagatelju je dosuđena naknada štete kao posljedica protupravnog postupanja protustranke.

43. Iz Konačnog arbitražnog pravorijeka proizlazi da je predlagatelj protutužbom potraživao od protustranke naknadu po osnovi troškova (1.096.245,00 EUR) i štete (43.488.432,00 EUR) nastale mu kao posljedica pokušaja protustranke da privremeno zaustavi brod Royal Clipper.

44. Točno je da je protustranka pokušala zaustaviti brod Royal Clipper temeljem sudskog rješenja o zaustavljanju i pljenidbi (koje je naknadno stavljeno izvan snage), ali je temelj za donošenje tog rješenja bila pretpostavljena tražbina protustranke prema predlagatelju (vodećem društvu grupacije koja je bila vlasnik tog broda) koja se je na taj način htjela osigurati. Dakle, protustranka je u tom postupku tvrdila i očito učinila vjerojatnim postojanje određene novčane tražbine prema predlagatelju, radi čijeg je osiguranja određeno zaustavljanje i zapljena navedenog broda. Međutim, u predmetnom arbitražnom postupku je utvrđeno da protustranka nema takvu novčanu tražbinu prema predlagatelju (njeni tužbeni zahtjevi su u cijelosti odbijeni kao neosnovani), iz čega proizlazi da je protustranka neosnovano zahtijevala navedeno osiguranje u obliku zaustavljanja i pljenidbe predmetnog broda. Stoga je protustranka dužna snositi štetu koja je predlagatelju nastala u pokušaju provedbe navedene sudske mjere osiguranja.

45. Isto pravo bi predlagatelju pripadalo i da se je primjenjivalo hrvatsko pravo (a ne nizozemsko i francusko, kao što će kasnije navedeno).

46. Naime, osiguranje koje je u konkretnom slučaju bilo određeno (privremenim zaustavljanjem i zapljenom broda) u hrvatskom pravu odgovara osiguranju tražbine određivanjem privremene mjere (mjere koja je određena prije nego li je postojanje tražbine utvrđeno pravomoćnom odlukom), a prema odredbi čl. 354. st. 1. OZ-a protivnik osiguranja ima prema predlagatelju osiguranja pravo na naknadu štete koja mu je nanesena privremenom mjerom za koju je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju predlagatelj osiguranja nije opravdao.

47. U konkretnom slučaju je utvrđeno da je mjera koja je određena od strane francuskog suda u Draguignanu, a kojom je određeno zaustavljanje i pljenidba broda predlagatelja, bila neosnovana i stoga je protustranka dužna predlagatelju naknaditi štetu koja mu je nastala provedbom te mjere.

48. Točno je da je zapovjednik broda Royal Clipper, da bi izbjegao pljenidbu broda, isplovio iz luke Saint Tropez bez dopuštenja nadležnih francuskih vlasti, zbog čega su vlasnici broda, među kojima i predlagatelj, proglašeni krivima za kazneno djelo protupravnog prisvajanja ili uništenja zaplijenjenih predmeta (u suštini se radilo o neprovođenju sudskog naloga o zaustavljanju i zapljene broda) te je točno da oni ne mogu zadržati imovinsku korist koja bi eventualno bila ostvarena počinjenjem tog kaznenog djela.

49. Međutim, ono što je predlagatelju dosuđeno kao naknada štete uslijed pokušaja provedbe sudske mjere zaustavljanja i zapljene broda nije imovinska korist ostvarena kaznenim djelom.

50. Naime, s obzirom da je brod Royal Clipper bio prepun putnika, koji su platili određeno putovanje brodom, a koje putovanje je moralo biti prekinuto te su se putnici morali ranije iskrcati (u Cannesu) zbog nemogućnosti daljnje plovidbe francuskim teritorijalnim vodama, zbog izdanog sudskog naloga o zaustavljanju i zapljene tog broda, za koju mjeru se je naknadno pokazalo da je bila neosnovana, to je predlagatelj morao platiti određene troškove putnicima (nastale uslijed promjene itinerara) te je morao snositi trošak pripreme bankarske garancije (koju je protustranka od njega dobila tako što je ishodila još jednu privremenu mjeru, koja joj je trebala poslužiti za osiguranje njene navodne tražbine, nakon čega je odustala od zapljene broda). Osim toga, kako to proizlazi iz Konačnog arbitražnog pravorijeka, sama činjenica da je protustranka pokušala izvršiti zaustavljanje i zapljenu navedenog broda pred putnicima te da je predlagatelj uslijed toga morao promijeniti itinerar putovanja i ranije iskrcati putnike, je toliko naštetila ugledu predlagatelja, za što je protustranka morala znati da će se dogoditi, da je značajno opao interes i broj rezervacija putničkih putovanja tim brodom i upravo tom gubitku (izgubljenoj dobiti) se očituje dosuđena naknada štete u visini od 4.000.000,00 EUR.

51. Sve gore navedeno je iznijeto ne kako bi ovaj sud činjenično preispitao pravilnost postupanja arbitražnog suda (s obzirom da sud u postupku priznanja to niti nema ovlaštenja činiti), već kako bi se pokazalo da predlagatelju nije dosuđena imovinska korist ostvarena kaznenim djelom, već građanskopravna naknada štete.

52. Stoga se odluke Konačnog arbitražnog pravorijeka iz točke 4. i 5. izreke ne protive javnom poretku Republike Hrvatske.

53. Osim toga, hrvatskom javnom poretku ne protivi se niti odluka iz točke 7. izreke Konačnog arbitražnog pravorijeka – izricanje novčane kazne u slučaju nepridržavanja nenovčanih ugovornih obveza, sadržanih u odluci iz točke 6. izreke.

54. Naime, sama činjenica da takvo ovlaštenje u Hrvatskoj ne postoji za parnične i arbitražne sudove, ne znači da je isto protivno hrvatskom javnom poretku. Štoviše, odredbom čl. 247. st. 1. OZ-a izričito određeno da će u slučaju kad dužnik ne ispuni u roku neku svoju nenovčanu obvezu na činjenje, trpljenje ili nečinjenje utvrđenu pravomoćnom sudskom odlukom, sudskom nagodbom ili javnobilježničkom ispravom, sud u ovršnom postupku, na prijedlog vjerovnika kao ovrhovoditelja, odrediti dužniku kao ovršeniku naknadni primjereni rok i izreći da će ovršenik, ako ne ispuni svoju obvezu u tome roku, biti dužan isplatiti ovrhovoditelju određeni iznos novca za svaki

dan zakašnjenja ili koju drugu jedinicu vremena (sudski penali), počevši od isteka toga roka.

55. Sudski penali iz odredbe čl. 247. st. 1. OZ-a odgovaraju pojmu novčane kazne koju poznaje nizozemski ZPP i koju je arbitražni sud primijenio u konkretnom slučaju. Stoga nema govora o protivnosti javnom poretku Hrvatske niti u tom pogledu.

56. Nadalje, pogrešna primjena materijalnog prava ne dovodi, sama za sebe, do protivnosti arbitražnog pravorijeka javnom poretku.

57. Uostalom, pogrešno protustranka smatra da je arbitražni sud na Ugovor o gradnji broda osim nizozemskog prava, kojeg su stranke odabrale, trebao primijeniti i prisilne norme hrvatskog prava, sukladno odredbi čl. 3. st. 3. Uredbe Rim I.

58. Ovo iz razloga što nisu ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe čl. 3. st. 3. Uredbe Rim I. (da su svi ostali elementi koji su mjerodavni za situaciju, izuzev samog izbora mjerodavnog prava, nalaze u državi koja nije država čije je pravo odabrano), budući da je u Hrvatskoj bilo sjedište graditelja i mjesto izgradnje i isporuke broda, dok je sjedište naručitelja/kupca bilo na Bahamima, sam ugovor je izvorno sklopljen na engleskom jeziku, stranke su za slučaj spora ugovorile arbitražu u Nizozemskoj po nizozemskim zakonima i na engleskom jeziku itd. Dakle, očito je da nije bilo mjesta primjeni prisilnih odredbi hrvatskog prava pozivom na navedenu odredbu.

59. Međutim, sve i da to nije tako, dakle, sve i da je arbitražni sud na Ugovor o gradnji broda morao primijeniti hrvatske prisilne norme, protustranka u konkretnom slučaju ne upire niti na jednu takvu normu primjena koje bi za nju dovela do povoljnije odluke. Naime, protustranka se poziva na opća načela obveznog prava sadržana u ZOO-u, koja niti su dio hrvatskog javnog poretka, a niti je Konačni arbitražni pravorijek protivan tim načelima.

60. Stoga su neosnovani navodi protustranke da bi uslijed pogrešne primjene materijalnog prava na Ugovor o gradnji broda (u cijelosti nizozemskog, umjesto dijelom, u pogledu prisilnih normi, hrvatskog prava) odluka iz točke 1. izreke Konačnog arbitražnog pravorijeka (kojom su odbijeni svi njezini tužbeni zahtjevi) bila protivna hrvatskom javnom poretku.

61. Naposljetku, pogrešno protustranka smatra da je arbitražni sud za odluku o naknadi štete nastalu pokušajem privremenog zaustavljanja i zapljene broda Royal Clipper (odluke iz točke 4. i 5. izreke) trebao primijeniti nizozemsko pravo, a ne francusko. Naime, sve i da nema mjesta primjeni Briselske konvencije koja je u konkretnom slučaju uputila na francusko pravo, iz Konačnog arbitražnog pravorijeka jasno proizlazi da su stranke za taj dio spora, koji proizlazi iz izvanugovornog odnosa, odabrale francusko pravo, što je njihovo ovlaštenje u smislu odredbe čl. 14. st. 1. a) Uredbe Rim II. Dakle, u svakom slučaju je arbitražni sud na taj izvanugovorni odnos naknade štete trebao primijeniti francusko pravo.

62. Uostalom, protustranka ne upire na konkretne odredbe nizozemskog prava čijom bi primjenom za nju u konkretnom slučaju bila donesena povoljnija odluka.

63. Stoga su neosnovani navodi protustranke da bi uslijed pogrešne primjene materijalnog prava na naknadu štete pretrpljene pokušajem privremenog zaustavljanja i zapljene broda (francuskog umjesto nizozemskog prava) odluke iz točke 4. i 5. izreke Konačnog arbitražnog pravorijeka bile protivna hrvatskom javnom poretku.

64. Stoga su ispunjene sve pretpostavke za priznanje Konačnog arbitražnog pravorijeka i Dopune Konačnom arbitražnom pravorijeku.

65. U odnosu na zahtjev protustranke za osiguranje troškova postupka

66. Prema odredbi čl. 61. st. 1. Zakona o međunarodnom privatnom pravu (Narodne novine, broj: 101/2017., 67/2023., dalje u tekstu: ZMPP) tužitelj koji nije državljanin Republike Hrvatske ni neke druge države članice Europske unije ni države ugovornice Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru ili drugog međunarodnog ugovora koji uređuje oslobođenje od osiguranja troškova postupka, a ima prebivalište ili sjedište u nekoj državi koja nije članica Europske unije ni država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru ili drugog međunarodnog ugovora koji uređuje oslobođenje od osiguranja troškova postupka, dužan je, na prijedlog tuženika, položiti osiguranje parničnih troškova, osim ako se u državi u kojoj tužitelj ima prebivalište ili sjedište priznaju odluke sudova Republike Hrvatske o troškovima postupka.

67. Već iz te odredbe, ali i onih koje slijede nakon nje (zahtjev se mora staviti najkasnije na pripremnom ročištu, ali u svakom slučaju prije nego li se tuženik upusti u raspravljanje o glavnoj stvari) jasno proizlazi da se radi o obvezi osiguranja troškova parničnog postupka.

68. Predmetni postupak priznanja stranog arbitražnog pravorijeka jest izvanparnični postupak, koji je pokrenut prije stupanja na snagu Zakona o izvanparničnom postupku (Narodne novine, 59/2023., dalje u tekstu: ZIP; ZIP je stupio na snagu tijekom 2023., a predmetni postupak je pokrenut 25. ožujka 2021.), slijedom čega se na predmetni izvanparnični postupak na odgovarajući način primjenjuju pravna pravila iz Zakona o sudskom vanparničnom postupku (Službene novine Kraljevine Jugoslavije, broj: 45/1934. i Narodne novine, broj: 73/1991., dalje u tekstu: Zakona o sudskom vanparničnom postupku), u smislu odredaba čl. 119. i 122. ZIP-a.

69. Prema pravnim pravilima iz paragrafa 20. st. 1. i 4. Zakona o sudskom vanparničnom postupku, u izvanparničnom postupku troškove snosi stranka u čijem je interesu postupak poveljen, a sud može toj stranci naložiti da naknadi troškove drugoj stranci, na prijedlog te druge stranke, samo ako se radi o troškovima koji su joj prouzrokovani neosnovanim prijedlozima ili grubom krivnjom one prve stranke u čijem se interesu postupak vodi.

70. S obzirom da se predmetni izvanparnični postupak priznanja stranog arbitražnog pravorijeka vodi u interesu predlagatelja, predlagatelj je dužan sam snositi vlastite troškove, a kako je prijedlog za priznanje osnovan, to protustranka nema pravo na naknadu nikakvih troškova, budući da su svi njeni troškovi (zastupanja po punomoćniku odvjetniku) nastali u pokušaju osporavanja osnovanog prijedloga za priznanje, slijedom čega je iste dužna sama snositi.

71. Stoga u ovom izvanparničnom postupku ne postoje troškovi protustranke za koje bi joj predlagatelj trebao položiti osiguranje, sve i kada bi se smatralo da se odredbe o osiguranju parničnih troškova mogu na odgovarajući način primijeniti na osiguranje izvanparničnih troškova (iako na tako nešto odredbe Zakona o sudskom vanparničnom postupku ne upućuju), slijedom čega je prijedlog protustranke za polaganje osiguranja troškova ovog postupka u iznosu od 875.000,00 kn/116.132,46 EUR, valjalo odbiti kao neosnovan.

72. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

U Zagrebu 2. svibnja 2025.

Sutkinja:
Ivana Manestar

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv rješenja donesenog u postupku priznanja kao o glavnoj stvari može se izjaviti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dostave rješenja o priznanju, koja se podnosi putem informacijskog sustava e-Komunikacija ovog suda (čl. 49. st. 5. ZA).

Broj zapisa: **9-30876-fbc41**

Kontrolni broj: **07fc9-a4fb9-07f6f**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=IVANA MANESTAR, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.